

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelak „Jutra“ v Ljubljani / Poštne številke račun št. 11.400

Obisk madžarskega zunanjega ministra v Parizu

IZADJE POVABILA IN RAZGOVOROV S PAULOM-BONCOURJEM IN DALADIERJEM.

Vse od podpisa trianonske mirovne pogodbe ni pariški Quai d'Orsay sprejel nobenega madžarskega ministra. Odnošaji med Francijo in Madžarsko so bili vsa ta leta zelo hladni in samo korektni, da ni bilo sicer med obema državama nobenih vidnejših sporov. Francija je samo podpirala politiko male antante v Podonavju in odločno odklanjala vsako misel na revizijo. Še celo za časa, ko se je pričelo reševanje podonavskega vprašanja s sestavljanjem konkretnih načrtov (Tardieu), se Pariz ni direktno sporazumeval z Budimpešto. Kolikor so madžarski ministri prišli v stik s francoskimi, se je to zgodilo v senci Društva narodov v Ženevi. Boljši odnošaji so nastali med obema državama šele pred dvema letoma, ko se je madžarsko gospodarsko stanje nagibalo h katastrofi in se je grofu Apponyiju posrečilo dobiti znatno francosko posojilo. Takrat se je celo upalo, da se bo Madžarska tesneje približala Franciji, toda zgodilo se je točno isto, kar glede Avstrije, Madžarska je vzela francosko posojilo, politično pa je ostala instrument fašistične Italije!

Temvečje je bilo zato začudenje, ko nas je kratka brzozjavna vest pretekli teden obvestila, da potuje v Pariz madžarski zunanji minister Koloman pl. Kanya. Prvotno se je trdilo, da potuje na lastno iniciativo zato, da bi zainteresiral Francijo za madžarske poglede na problem Podonavja, kmalu pa smo izvedeli, da ga je v Pariz povabil francoski zunanji minister Paul-Boncour. Po tem je bilo prvi hip jasno, da hoče Francija slišati avtentično mnenje Madžarske pred važnimi pariškimi razgovori med Francijo in Anglijo ter Italijo, pri katerih se bo obravnavalo poleg razoroženega in še katerega drugega tudi vprašanje Podonavja. Da li je Francija povabila Kanyo v Pariz na svojo roko ali na nasvet Rima in Londona, ni znano, dalo pa bi se po vseh okoliščinah sklepati, da se je ideja rodila najprej izven Francije, v Londonu, ali pa morda v Rimu oziroma v obeh prestolnicah naenkrat. Francoski tisk je sprejel to povabilo in ministrov obisk precej hladno in naglasil večinoma, da gre le za gospodarska vprašanja, da bo politika docela izključena in da se posebno revizija ne bo smela omenjati, toda stvar je ni tako preprosta. Kanya ni šel v Pariz samo pogledat na uro!

Fakt je, da sta hotela Paul-Boncour in Daladier izvedeti iz uradnega vira, iz ust šefa madžarske zunanje politike, kaj

misli Madžarska ne samo o podonavskem vprašanju, marveč tudi o vseh ostalih, ne izključujoč revizionizem. Kanya je torej na svojem sestanku s Paul-Boncourjem in Daladierjem nedvomno obrazložil, da je Madžarska pripravljena sodelovati z malo antanto pri urejevanju Podonavja, toda samo pod pogojem, da se ji prizna v vsakem oziru popolna enakopravnost in da se nič ne prejucira glede revizije, ki je temelj vse uradne madžarske zunanje politike. Madžarska bo morda pristala na ustvaritev stanja, ki bi ga mogli imenovati »modus vivendi«, definitivno pa prav gotovo ne bo opustila svojih revizionističnih prizadevanj. Prav tako je pa tudi gotovo, da Francija ne bo dopustila, da bi se vprašanje revizije stavilo sedaj na dnevni red. Uspeh obiska Kolomana pl. Kanya bo torej v najboljšem primeru polovičarski. Mimo tega je pa gotovo moral povedati Franciji tudi kakšno stališče zavzema njegova vlada glede Nemčije. Gospodarska vprašanja so bila najbrže šele drugi del razgovorov.

Nekateri listi omenjajo, da je s tem povabilom madžarskega zunanjega ministra v Pariz prevzela Francija tudi svojo iniciativo za reševanje podonavskega vprašanja in bo pripravila tudi teren za pogajanja med Budimpešto in prestolnicami male antante. Če je ta vest resnična — in najbrže je — potem bi se dalo iz tega sklepati dvojno, da hoče Francija aktivno sodelovati pri akciji Italije v Podonavju, ali pa Italiji ne zaupa in jemlje vso stvar v lastne roke. Katera možnost je resnična, bo morala pokazati že najbližja bodočnost. Za nas bi bila vsekakor razveseljivejša druga. Če bi obveljala prva, bi se utegnilo zgoditi, da bi se pozicija male antante pri reševanju podonavskega vprašanja oslabilila. Na vsak način pa je za nadaljnji razvoj dogodkov in za položaj Madžarske ta obisk zelo pomemben, posebno če pomislimo, da je madžarska diplomacija pod Gömbösem in Kanyo zelo agilna. Gömbös je bil že ponovno v Rimu, Berlinu in na Dunaju, te dni bo pa odpotoval še v Sofijo in Ankaru. Iz tega sledi, da ne zamudi nobene priložnosti delati za interese Madžarske, ki si je tudi gospodarsko nekoliko opomogla, odkar je dosegla razne ugodnosti s pogodbami z Avstrijo, Nemčijo in Italijo, ki jo vse tri gospodarsko močno podpirajo z različnimi trgovinskimi ugodnostmi in prednostmi.

Bolgarska vladarska dvojica v Beogradu

DAVI STA NA POTOVANJU IZ PARIZA V SOFIJO DOSPETA V BEOGRAD

BOLGARSKI KRALJ IN KRALJICA TER SE SEŠLA Z NAŠO VLADARSKO DVOJICO.

BEOGRAD, 18. septembra. Na povratku iz Pariza sta prispela davi na tukajšnji kolodvor bolgarski kralj Boris in kraljica Giovanna, ki sta ju sprejela in pozdravila Nj. Vel. kralj Aleksander in Nj. Vel. kraljica Marija. Bolgarska vladarska dvojica je bila povabljen v dvorno čakalnico k intimnemu zajutruku, pri katerem se je razvil med obema vladarskima paroma prisrčen razgovor, ki je trajal do odhoda vlada. O tem sestanku obeh vladarjev je bil izdan naslednji uradni komunikat: »Davi ob 7.45. uri sta prispela Nj. Vel. bolgarski kralj Boris in Nj. Vel. kraljica Giovanna na svojem povratku v Sofijo v Beograd. Oba vladarja sta se zadržala do odhoda vlaka v zaupnem razgovoru. Prisrčnost tega svidenja je bila popolnoma v skla-

du z ljubeznivim sprejemom, ki ga je bila deležna Nj. Vel. kraljica Marija spomladi v Sofiji s strani bolgarskega kraljevskega para, ko je potovala skozi bolgarsko prestolnico v družbi Nj. Vel. kraljice — matere Marije. Bolgarski poslanik, ki je bil tudi navzoč pri sprejemu, je spremljal kraljevski par do državne meje.«

BUNJEVCI NA OBISKU V STARI DOMOVINI.

MOSTAR, 18. septembra. V Mostarju so v teku velike priprave za sprejem hrvatskega pevskega društva »Nevena« iz Subotice. Posebno svečan sprejem pripravljajo pevčev kmetje iz Blagaja in Bune, kjer bodo bunjevci Hrvatje postavili marmornate spominske plošče svojemu staremu domačemu kraju.

Madžarska proti sporazumu v Podonavju

BREZ REVIZIJE NI SPORAZUMA. — VES PARIŠKI TISK NAPADA MADŽARSKO, KI SE POGAJA V PARIZU ISTOČASNO, KO SEDI V BUDIMPEŠTI NEMŠKI PODKANCELAR PAPAN.

PARIZ, 18. septembra. O priliki obiska madžarskega zunanjega ministra Kanya v Parizu objavljajo pariški listi obširne komentarje, med katerimi so posebno značilni naslednji: »Petit Journal« pravi med drugim: »Znani so nam cilji, ki jih je zasledoval Gömbös s svojimi pogajanjmi v Berlinu in Rimu. Vprašujemo pa se, ali je umestno, da hodi Kanya v Pariz istočasno, ko sedi v Budimpešti nemški podkancelar von Papen in čaka na njegovo vrnitev. Že davno nam je znano, da Kanya nikoli ni kazal simpatij napram Franciji. To je sicer njegova stvar, prav tako pa je stvar Francije, da brani politični statut srednje Evrope, na čigar spremembo bi mala antanta nikdar ne pristala. Zato sta se pa Daladier in Paul-Boncour pri izmenjavi stališč s Kanyo omejila zgolj na okvir razgovorov, ki sta jih že imela s predstavniki drugih držav.«

Nadalje piše »Echo de Paris«: »Kanya je v svojem razgovoru z Daladierjem in Paulom-Boncourjem odkrito pokazal, da Madžarski ni prav nič

za ustvaritev podonavskega bloka, ki bi bil nedvomno močno jamstvo za ohranitev stalnega teritorialnega in političnega reda v Evropi, temveč se mu na vsak način celo hoče izogniti. Na drugi strani pa države male antante ne morejo stopiti v nobene gospodarske stike z Madžarsko in Avstrijo vse dotlej, dokler jim ne bodo popolnoma jasni teritorialni in politični cilji obeh držav in dokler ne bodo prepričane, da pangermanistična Nemčija ne bo v sestavi eventualne podonavske zveze. S svojim pariškim obiskom in nastopom pa je Kanya jasno pokazal, da prihaja v imenu revizionistične Madžarske, ki stoji tesno ob strani revizionistične Nemčije!«

List »Figaro« pa naglašja, da se Franciji ni treba nič vpraševati, kakšne politične cilje zasleduje Madžarska in kakšna je njena iskrenost, ker je vse razvidno iz sedanjega Papenovega obiska v Budimpešti in več kot jasne vloge Madžarske med Parizom, Rimom in Berlinom.

Podkancelar Winkler proti fašizmu

VELIKO ZBOROVANJE »STANOVSKÉ FRONTE« V GRADCU. OSTRA ZAVRNITEV STREMLJENJ KNEZA STARHEMBERGA.

GRADEC, 18. septembra. Včeraj zjutraj je bilo tukaj veliko zborovanje »Stanovske fronte«, ki se ga je udeležil tudi podkancelar dr. Winkler. Navzočih je bilo nad 30.000 poslušalcev iz vse Štajerske, Gradišanske, z Dunaja in iz različnih drugih pokrajin Avstrije. Zlasti mnogo je bilo članov kmečke brambe in »Landbunda«.

Podkancelar dr. Winkler je naglasil v svojem govoru, naj bo to zborovanje epohalni breobrat v državi, v kateri je nujno potrebno edinstvo in bratstvo, sloga in močna avstrijska narodna vojska, ki bo napravila konec dosedanjim različnim zasebnim borbenim organizacijam. Poudaril je tudi, da so člani »Landbunda« zvesti Avstriji, ta zvestoba pa ne izključuje tudi zvestobe kulturni skupnosti vseh Nemcev. Avstrija bo svojo pravico samoopredelitve, neodvisnosti in samostojnosti, ki jih ji jamčijo mirovne pogodbe, branila z vsemi silami, ne bo pa se zanašala na pomoč iz tujine. Rešitve Avstrije ni treba iskati v lažni demokraciji niti v skrajni diktaturi, temveč le v

zlati sredi, ki se bori proti vsem ekstremnostim, bodisi na levi bodisi na desni. Avstrija odklanja vsak boljševizem, vsak desničarski socializem, vsak fašizem z juga in severa ter vsak imperializem. Najboljša ureditev Avstrije bo ona, ki bo počivala na narodovi sili, to je na narodnih stanovih. Dr. Dollfussu je treba zaupati, ker je trenutno le on mož na mestu, ki bo rešil Avstrijo in izvršil svojo veliko nalogo, ki mu jo nalaga domovina.

Govornik je nato nastopil proti knezu Starhembergu, ki zahteva fašistično ureditev Avstrije. Glede na dogodke v Nemčiji je dr. Winkler dejal, da Avstriji respektirajo razvoj dogodkov v Nemčiji, vendar pa zahtevajo, da se tudi na oni strani respektirajo dogodki v Avstriji. Na tej podlagi bo mogoče vzpostaviti bratstvo med obema državama. Končno je govornik naglasil, da vidi podlago državne politike samo v stanovski zavednosti in nacionalnem duhu. Po njegovem govoru so bili posvečeni novi praporci kmečke brambe.

Preganjanje Slovencev v Italiji

TRST, 18. septembra. Oblast je prepovedala beneškimi Slovincem rabo slovensčine v cerkvi in zaplenila tudi vse slovenske katekizme. Upravitelj goriške nadškofije Sirotti pa je zahteval od duhovnikov svoje škofije, da sami opuste slovensčino v cerkvi, česar niso hoteli storiti in so se pritožili pri papežu.

Podtajnik Eden v Parizu

PARIZ, 18. septembra. Angleški državni podtajnik Eden je prispel sinoči v Pariz, kjer ga je na kolodvoru v imenu predsednika vlade Daladierja in v imenu zunanjega ministra Paula-Boncourja delegat Društva narodov Massigli svečano sprejel. Francoski ministrski predsednik bo izročil v teku današnjega raz-

govora angleškemu državnemu podtajniku dokumente, iz katerih je razvidno, v kakšnem obsegu se je Nemčija tajno oborožila. Na podlagi instrukcij svoje vlade bo državni podtajnik Eden opozoril, da bi v sedanjih razmerah ne kazalo predlagati te dokumente Društvu narodov, ker bi moglo nastati zaradi tega kritično razpoloženje za Društvo samo. Eden je prejel iz Londona nalog, naj obvesti Daladierja, da je Anglija pripravljena svojo oborožitev tako na morju kakor tudi na suhem definitivno omejiti.

SESTANEK JEVTIČA IN TITULESKA.

SUBOTICA, 18. septembra. Tukaj sta se sestala na vožnji skozi našo državo romunski zunanji minister Titulescu in jugoslovanski zunanji minister dr. Jevtič ter razpravljala o konferenci male antante, ki bo 25. t. m. v Sinaji.

Dnevne vesti

Mogočna proslava septemberskih žrtev v Ljubljani. Včeraj je Ljubljana in z njo vsa slovenska nacionalna javnost proslavila spomin na nedolžne žrtve, ki so padle, zadete od avstrijskih vojaških krogel 1. septembra 1908. Že v soboto zvečer je bila na ljubljanskem gradu, ki je bil bajno razsvetljen s tisočimi plamenicami, lampijončki, električnimi žarnicami in reflektorji, lepa narodna manifestacija, pri kateri so nastopili razni govorniki. Isti večer je bila v nabito polni dvorani kazine konferenca funkcionarjev vseh ljubljanskih organizacij JNS, na kateri je imel minister g. dr. Kramer velik spominski govor v počastitev narodnih žrtev pred 25 leti. Včeraj dopoldne pa so se zbrale na pokopališču pri Sv. Križu sredi ljubljanskega polja ogromne množice narodnega občinstva, vse nacionalne in prosvetne organizacije ter odlični zastopniki civilnih, cerkvenih in vojaških oblasti. Prispela je tudi posebna delegacija iz Ptuja, kjer je bila prav za prav zibelka septemberskih dogodkov, pod vodstvom g. dr. Šalamuna. V pokopališki kapelici je bila najprej svečana zadušnica, nato pa je odkril glavni tajnik CMD g. inž. Mačkovec s krasnim nagovorom spomenik pokojnim septembrskim žrtvam Lumdru, Adamiču in Vindišerju. Nato so govorili še v imenu Sokolstva starosta Kajzel, v imenu sotrpinov septemberskih žrtev g. Kozinc, v imenu JNS g. dr. Cepuder, v imenu srednješolske mladine dijak Bordon, za akademsko omladino akademik g. Uršič, predsednik proforskega društva g. dr. Grafenauer in zastopnik Ptuja g. dr. Šalamun. Na grob so bili položeni mnogoštevilni vencji, nato pa so se množice podale še na bližnji grob pokojnega dr. Gregorja Žerjave. Po končanih slovesnostih na pokopališču so odšle množice v mesto, kjer se je razvil po osrednjih cestah in ulicah mogočen sprehod izpred Narodnega doma do Pogarjevega trga, kjer se je leta 1908. prelivala nedolžna slovenska kri. Na stebru ob stolnici je bila nato v navzočnosti ogromnih množic odkrita spominska plošča septembrskim žrtvam, ki jo je odkril z zanosnim govorom prvi podstarosta SKJ g. Gangl. Za njim so govorili še župan g. dr. Puc, načelnik g. Ribnikar in imenu takratnih nacionalnih borcev in žrtev avstrijske justice, dalje akademik g. Iskra, direktor g. Jug in načelnik g. Vargazon. Pod spominsko ploščo so bili položeni nato nešteti krasni vencji in šopki.

Iz banske službe. Od gozdne uprave v Mariboru je premeščen v Zagreb gozdarski pristav inž. Stanko Sotošek, uradniški pripravnik gozdarske šole v Mariboru, Josip Vodopivec pa je premeščen k gozdni upravi v Metliko.

Novi železniški pripravniki. Za uradniške železniške pripravnike so med drugimi postavljeni: Gobjmir Gala v Račah, Franc Černivec v Ptuju in Boris Prosenec v Rajhenburgu.

Proslava mariborskih gasilcev in reševalcev. V ožjem tovariškem krogu so proslavili včeraj mariborski gasilci in reševalci na svoji, v zelenjem in zastavicami svečano okrašeni postaji na Koroški cesti desetletni poveljnikovanja svojega poveljnika g. Ivana Vollerja. Navzoči so bili mnogi odlični gostje iz krogov tukajšnjih in sosednjih Samaritanov.

Občinska (krajevna) organizacija JNS, Maribor IV. okraj, sklicuje za sredo, dne 21. t. m. ob 20. uri splošni članski sestanek v gostilno »Pri zlatem levu« na Vodnikovem trgu (Beranič). Udeležba članov je radi važnih zadev obvezna.

Novi radio abonenti. V terminskem roku se je prijavilo na vabilo ljubljanske oddaje postaje v Mariboru 246 novih radijskih abonentov.

Iz ekonomskih razlogov je priporočljivo abonirati se v gledališču, ker je za letošnjo sezono že sedaj obvezanih več odličnih gostov. Pri teh predstavah bodo cene vstopnicam zvišane, dočim bodo prejeli abonente vse te predstave tudi v svojem abonmanu! Prijave za abonma sprejema gledališka blagajna vsak dan od 9. do pol 13. in od 15. do 17. ure. (Ob nedeljah in praznikih samo dopoldne.)

Z elektriko v Krčevini ne bo nič. Pred dnevi smo poročali o sestanku, na katerem je bil sklenjen sporazum med odjemalci elektrike v Krčevini, Vinarjah in Rankovem dvoru. Ta sporazum pa se je že v nekaj dneh po sestanku razblinil v nič. Krčevinska občina ni uvidela skrajne potrebe elektrifikacije svojega zapuščenega dela občine in je že na zadnjem sestanku zavzemala stališče proti predlogu, ki ga je soglasno sprejelo 60 prizadetih posestnikov. Pribiti pa je potrebno zlasti to, da so bili na sestanku navzoči tudi nekateri odborniki z županom krčevinske občine g. Peklarjem na čelu, ki se tedaj niso protivilo predlogu. Čudno, toda resnično. Občina pa ni našla drugega izhoda iz spornega vprašanja, kakor da je začela sporazum načelno pobijati. Ali res ni mogla najti drugega izhoda. Če ne drugod saj v prizadetih delih občine naj bi se pobirala povišana trošarina na vino in rezultat bi bil povsem drugačen. Dolžnost krčevinske občinske uprave bi bila, da bi upoštevala promet zlasti ob nedeljah in praznikih v svojem delu občine, ki so zaviti v egiptovsko temo in da bi si morala biti svesta, da je vprašanje elektrifikacije absolutno pereče in se bo moralo prejkoslej rešiti. Umevno je, da bo morala občina skrbeti za kritje izrednih stroškov elektrifikacije in bo morala sama nositi stroške za javno razsvetljavo. Za vzgled naj bi služile Krčevini razne podeželske občine, ki so taka in slična vprašanja rešile zelo ugodno in vedno v napredek vasi. Bila bi tudi dolžnost, da bi občina ponovno sklicala sestanek in se na njem pogovorila s prizadetimi 60 posestniki ter jim raztolmačila, zakaj se njihov, vpričo župana in nekaterih odbornikov predlagani in soglasno sprejeti predlog, ni upošteval in zakaj je bil na zadnji seji občinske uprave v debati odklonjen. Ker je k elektrifikaciji prispevala tudi banovina znesek 10.000 Din za pospešitev, prosijo prizadeti posestniki okrajnega glavarja g. dr. Senekoviča, naj bi to vprašanje ponovno spravil na dnevni red v občinski upravi in vplival na njo, da bi ga že vendar enkrat definitivno rešila. Prizadeti posestniki v Krčevini, Vinarjah in Rankovem vrhu imajo vtise, ko da bi se občina norčevala iz njihovih potreb in zahtev. Imajo vtis, kot da niso enakovredni drugim občanom, ki jim sveti ponoči elektrika.

Izredni občni zbor pevskega društva »Jadrana«. Mariborski pevci »Jadrana« so imeli včeraj v Narodnem domu svoj izredni občni zbor. Na dnevnem redu so bile važne društvene zadeve, in je društvo razširilo svoje delovanje. Izredni občni zbor je vodil društveni pevovodja g. Josip Lah.

Velika tombola na Trgu svobode. Včeraj popoldne je bila ob veliki udeležbi občinstva iz mesta in okolice na Trgu svobode tombola »Slovenskega ženskega društva v Mariboru« v korist Počitniškega doma kraljice Marije v Šmartnem na Pohorju. Glavne tombolske dobitke so dobili naslednji srečneži: 1. tombolo: 3000 Din v gotovini: Janez Vidovič, viničarjev sin in dijak 1. razreda meščanske šole s Pobrežja; 2. tombolo: krasno pohištvo za samsko sobo: tovarniška delavka Pavla Eidova iz Loške ulice; 3. tombolo: moško kolo: opekarinška delavka Terezija Kalabonjeva iz Košakov; 4. tombolo: 1000 Din v gotovini: gostilniška dekla Neža Lubejeva iz Maribora; 5. tombolo: kompletno smučarsko opremo: viničar Anton Šmigoc z Meljskega hriba; 6. tombolo: krasno namizno garnituro: kuharica Marija Planinčeva iz Maribora; 7. tombolo: kuhinjsko posodo: tapetnik Hubert Kočijaž iz Stolne ulice; 8. tombolo: dve posteljni odeji: trgovec Ivan Štiberc iz Cvetlične ulice; 9. tombolo: stor — ročno delo: predilniška delavka Marija Krašnerjeva iz Maribora; 10. tombolo: namizni prt: mizar Karel Herb s Pobrežja; 11. tombolo: gramofon: šivilja Marija Borštnarjeva s Koroške ceste; 12. tombolo: otroški voziček: hči gostilničarja Marjeta Kosova z Meljskega hriba; 13. tombolo: namizni prt: občinski delavec Ivan Perič iz Maribora in 14. tombolo: namizni prt: dijak 5. razreda gimnazije Jože Planišič iz Maribora.

Združitev dveh zavarovalnic. Pred dnevi je imel upravni svet znanih zavarovalnih družb »Triglav« in »Vardar« sejo, na kateri je bil sprejet sklep združiti obe zavarovalnici pod vodstvom družbe »Vardar«. Zavarovalnica »Vardar«, ki vrši vsakovrstno zavarovanje in pa zavarovalnica »Triglav« se bosta med sebojno spolnili pod naslovom »Vardar-Triglav«. S stališča racionalizacije narodnega gospodarstva moramo pozdraviti ta korak koncentracije jugoslovanskega zavarovanja, ker bo družbi v tako razširjenem delokrogu podana možnost, da se riziki boljše izenačijo, obenem pa pridobi družba mnogo na svoji veljavi.

»Ljudska samopomoč« v Mariboru, reg. pom. blagajna, je imela v nedeljo, dne 17. t. m. svoj izredni občni zbor, na katerem so se sprejela nova pravila, na podlagi katerih se bodo sprejemali novi člani. Samo prehodne določbe glede starih članov se niso sprejele, ker ni prišlo do sporazuma. Izvolila se je izmed navzočih članov tričlanska deputacija, ki bo predložila kr. banski upravi posebno zadevno prošnjo.

Dosedanje gledališke abonente, ki se žele obdržati lanske sedeže, prosi gledališka uprava, da jih dvignejo najkasneje do torka 19. t. m. zvečer. Po tem roku se bodo njihovi sedeži oddajali drugim interesentom.

Srečke državne razredne loterije za 4. razred 27. kola dobite zopet v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Gosposka ulica 11.

Pod vodstvom diplom. plesnega učitelja gosp. Simončiča otvori kult. društvo »Triglav« dne 23. septembra 1933. plesno šolo. Poučevalo se bo redno vsako sredo, in soboto od 20.—23. ure v zgornji mali dvorani Narodnega doma.

Izlet z avtobusom v Marijino Celje (Maria Zell) in Vrbsko jezero. Tuiskoprometna zveza priredi dva izleta z avtobusom, in sicer v četrtek 21. t. m. v Marijino Celje. Odhod bo v četrtek ob 5. uri zjutraj izpred hotela »Orel«, povratek pa v petek zvečer. Vožnja s pristojbinami za potni list in vizum stane 210 Din. Drugi izlet bo v nedeljo 24. t. m. na Vrbsko jezero. Odhod ob 5. uri zjutraj izpred hotela »Orel«. Cena vožnje s pristojbinami za potni list in vizum 110 Din. Prijave sprejema Tuisko-prometna zveza na Aleksandrovi cesti 35.

Potrební bodo ostrejši ukrepi. Iz krogov mariborske nacionalne javnosti se množe pritožbe, prav tako pa tudi naraščajo število policijskih prijav, da raste njihov protijugoslovanski greben raznim tukajšnjim prenapetim oboževalcem italijanskega in nemškega fašizma, oziroma njunih voditeljev. Tako je izlival navdušenje svojega fašistovskega srca v soboto zvečer na javni cesti neki Angelo M. in kričal z dvignjeno desnico, kakor da stoji sredi Rima, na vse grlo: »Eviva Mussolini!«. Policija je gorečega fašistovskega prijatelja spravila v zapor. V nedeljo zvečer pa se je prav tako na javnem prostoru vpričo mnogoštevilnega občinstva pripetil drug podoben primer, Neki Peter A., ki se je očitno že prenaedel jugoslovanskega kruha, se je drl, kakor da ga koljejo: »Heil Hitler!« Ta progredček očitno ni tako izzivalen in nevaren, ker je bil hajlovec le ovađen.

Grajski kino. Do vključno torka »Nocojšnja noč ali nikdar«; Hans Albers. Od srede dalje najnovejša vesela opereta svetovnega slovesa »Bil nekoč je muzikus«. Prominentni filmski igralci, najboljši komiki kakor Szöke Szakall, Ralph A. Roberts, Ernst Verebes, Viktor de Kova, Trude Berliner igrajo glavne vloge.

Kino Union. Od danes, ponedeljka dalje, veliki kriminalni in pustolovski film »Arsene Lupin« (Kralj vlomilcev). Ta film obravnava boj med mogočnim policijskim komisarjem Pariza in elegantnim vlomilcem Arseneom Lupinom. Film tisočih senzacij in napetih zapletljajev. V pripravi največje remek-delo »Nibelunги« kot zvočni film, spremljan s krasno Wagnerjevo glasbo.

Pri nagnjenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesja in trajno pospeši prebavo. Razpisanci na polju zdravniške vede o prehrani potrjujejo, da so dosegli z »Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovin.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkah, usedu (Hemxenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda posebno v srednjih letih in starostni dobi, izborna čistilno sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Na cesti se je zgrudil v nedeljo okrog 23.15 pred veliko kavarno vojak Milovan Novak in obležal nezavesten. Reševalci so ga spravili s svojim avtomobilom v tukajšnjo vojaško bolnišnico.

Tatvina. Občinskemu delavcu Maksu Dajčmanu, stanujočemu v Vetrinjski ulici, je nekdo včeraj med 11.45 in 13.30 ukradel iz žepa telovnika srebrno žepno uro in zlato verižico, vredno okoli 1600 Din. Delavec je imel obešen svoj telovnik v mestnem skladišču na Rotovškem trgu, kamor je spravljaj z Glavnega trga stojnice.

Od doma je izginil. Že pretekli ponedeljek 11. t. m. je odšel z doma neznanokam 17letni Oton Abl, dijak 6. razreda tukajšnje klasične gimnazije in stanujoč v Praprotnikovi ulici. Komur bi bilo o njem kaj znanega, naj sporoči to pristojništvu mariborske mestne policije.

Nezaželen obisk v stanovanju. Ko je odšla v soboto dopoldne z doma po opravih zasebnica Marija Soršakova s Kralja Petra trga št. 4 in se od 9. do 15. ure ni vrnila domov, je med tem časom neznan vlomilec obiskal njeno stanovanje, ki ga je odprl s ponarejenim ključem, tako da so ostala vrata popolnoma nepoškodovana. Na sličen način je nato odprl tudi zaklenjeno omaro, iz katere je izmaknil 700 Din gotovine, 18 belih ženskih srajc z monogramom »M. L.«, dalje 8 rjuh in 2 zlata prstana, nato pa vse skupaj odnesel v velikem rjavem kovčegu, ki ga je našel v sobi. Skupna vrednost vseh ukradenih predmetov znaša nad 2000 Din. Po opravljeni tatvini je vlomilec stanovanje zopet zaklenil in odšel brez sledu. Nekaj ukradenih predmetov je našla Soršakova še istega dne v neki studenški starinarnici, kjer jih je prodal neki Franc Veber.

Požar v stanovanju. V Verstovškovi ulici je nastal v nekem zasebnem stanovanju včeraj popoldne malo pred 14. uro iz neznanega vzroka požar. Vnela se je posteljnina, ki se je zračila na oknu. Ogenj se je kmalu razširil na okenski okvir, kjer so popokale šipe in pa tudi že na parketna tla. K sreči je bil v sosednji sobi navzoč domači sin, ki ga je opozorilo na ogenj prasketanje in pokanje šip. Planil je v sobo in zmetal posteljnino skozi okno na cesto, ostalo tleče lesovje pa pogasil z vodo. Poklicani so bili tudi mariborski gasilci, ki jim pa ni bilo treba stopiti v akcijo, ker je bila med tem že odstranjena vsaka nadaljnja nevarnost. Škoda je znatna.

Neprevidno ravnanje z orožjem. V Rošpohu se je včeraj v družbi neke svoje prijateljice igrala z majhno pištolo 36letna poljska delavka Alojzija Novakova. Nenadoma se je pištola sprožila in je svinčenka zadela Novakovo v desnino nogo. Poškodovanka se zdravi v mariborski bolnišnici.

Otrok pod avtomobilom. V tukajšnji bolnišnici je bil včeraj popoldne pripeljan z zasebnim avtomobilom 2 in polletni Joško Pečenik iz Maribora, ki ga je povozil neki avtomobilist. Deček ima občutne poškodbe na glavi in rokah.

Dve nezgodi. Včeraj je padel v Jana Kolarja ulici stanujoči 9letni mizarjev sin Slavko Gole tako nesrečno, da si je izpahnil desno roko. Istega dne je padla s postelje 1letna Stanislava Slačkova v Špesovem selu in si zlomila levo roko. Oba mlada poškodovanca se zdravita v mariborski bolnišnici.

Žrtev napada. Iz maščevalnosti starega sovraštva sta sinoči napadla dva tukajšnja delavca mlinarja Ivana Vogrinca iz Nasipne ulice in ga tako obdelala po glavi, da je moral poiskati potrebno pomoč v tukajšnji bolnišnici.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 12,3 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 12,2 stopinj C; barometer je kazal pri 16,6 stopinjah 736, redčen na ničlo pa 734; relativna vlaga 90; vreme je tiho in oblačno

Društvo jugoslovanskih državnih upokojujencev in upokojujenk v Mariboru

daje svojim članom na razna vprašanja v zadevi prispevkov v uradniški pokojninski sklad, odmere rodbinske pokojnine in draginjskih doklad ter brezplačnega zdravljenja v javnih bolnišnicah sledeča pojasnila:

1. 5% odtegljaji v uradniški pokojninski sklad se ne zaračunavajo od osebne pokojnine, temveč od zadnjih aktivnih prejemkov upokojujencev (§ 136/3, 137, 272/1 UZ).

Če je n. pr. uradnik VI. pol. skupine prejemal ob upokojujtvu na mesec 2450 Din plače, tedaj je znašal 5% odtegljaj v pokojninski sklad Din 122,50. Kot upokojujencu se bo še nadalje odtegovalo v gorenji namen na mesec Din 122,50, dasi bo pokojnina manjša kakor 2450 Din in bo znašala največ 95% od 2450 Din.

2. Iz uradniškega pokojninskega sklada se bodo izplačevale samo rodbinske pokojnine, torej pokojnine vdov in sirot (§ 133 UZ).

3. Vplačevalec dobi pravico do rodbinske pokojnine iz uradniškega pokojninskega sklada, če je vplačeval najmanj 5 let in umrl kot vplačevalec sklada (§ 138 UZ).

Prvih sedem let se ne bodo vlagali vsi v § 134 UZ navedeni dohodki v uradn. pok. sklad, temveč jih bo glasom § 145 UZ zadržala država povprečno 50% (1. leto 80%, 2. l. 70% ... 7. l. 20%).

Iz uradn. pok. sklada se bodo izplačevale pokojnine počeni od osmega leta obstoja sklada. Do tedaj pa vrši izplačevanje teh pokojnin država iz proračunskih sredstev (§ 145 UZ).

4. Po prejšnjih zakonih je dobivala vdova drž. uslužbenca 50% uslužbenčeve pokojnine (oz. 2 osebi 65%, 3 osebe 75%, 4 ali več oseb 85%), ne oziraj se na njegova službena leta. Po novem uradn. zakonu pa pridejo v upoštevanje tudi službena leta, oziroma število let vplačevanja v pokojninski sklad, tako, da dobi vdova po moževem 5-letnem vplačevanju 25% (za 2 osebi 35, 3 osebe 45, 4 in več oseb pa 55%) njegove pokojnine, oziroma pokojnine, ki bi jo dobil aktivni uslužbenec, ako bi bil na dan smrti upokojen, po 10 letih 30%, za vsako nadaljnje leto pa 1% več, tako, da znaša rodbinska pokojnina po 35-letnem vplačevanju 55% uslužbenčeve pokojnine (za 2 užiivalca 65%, 3 75%, za 4 ali več oseb pa 85%). 55% je največja odmera. Več ko 55% za eno osebo se ne prizna, četudi bi se morebiti v pok. sklad. plačevalo več nego 35 let. (§ 139, 143/1 UZ.)

5. V dobo vplačevanja se ne računajo samo leta dejanskega plačevanja, temveč tudi vsa službena leta do upokojujtvu, vsa ona leta, ki so tvorila podlago za odmero osebne pokojnine. Ne zaračunavajo pa se leta od upokojujtvu do vstevšega 31. marca 1931, ko je stopil v veljavo novi uradniški zakon (§ 272/1 UZ).

Na primer: Nekaj državnih nameščenec II/1 skupine je bil 17. julija 1924 upokojen s 24 l. 2 mes. službe in dobiva 1146,50 Din (t. j. 78%) mes. pokojnine. Po prejšnjih zakonih bi dobivala njegova vdova 50% njegove pokojnine, t. j. 573,30 Din, in to vseeno, ako bi bil umrl že julija 1924 ali pa šele marca 1931. Po novem uradniškem zakonu pa pripada vdovi po stanju z dne 1. aprila 1931 za 24 moževih službenih let le 44% njegove pokojnine in bi moral torej še 6 let vplačevati v pokojninski sklad, da bi dobila njegova žena pravico do 50% njegove pokojnine. Če bi omenjeni upokojujenec živel še danes, je odmera rodb. pokojnine za 1 osebo sledeča: do upokojujtvu 24 let 2 meseca, od 1. aprila 1931 do 2. septembra 1933 je vplačal za 2 leti 6 mesecev; skupaj 26 let 8 mesecev. Ker se začeta druga polovica leta z ozirom na zadnji odst. § 123/1 v zvezi s členom 1. zakona z dne 1. marca 1929, št. 16.972 U. l. 25/105 — 1929 šteje za popolno leto. Znaša doba vplačevanja 27 let. Rodb. pokojnina za 1 užiivalca znaša: za prvih 5 let vplačevanja 25% osebne pokojnine, za drugih 5 let vplačevanja 5% osebne pokojnine, za 17 let pa 17 krat 1%, je 17% osebne pokojnine; za 24 let torej 47% osebne pokojnine. 47% od 1146,60 Din pa je 538,90 Din. — Za 2 užiivalca bi znašala rodbinska pokojnina 57%, za 3 67%, za 4 ali več oseb pa 77% od Din 1146,60.

Pripominja se, da imajo z malimi izjemami sinovi pravico do rodbinske pokojnine do polnoletnosti, hčere pa do omožitve (§ 153), rodbinska draginjska doklada se — z nekaterimi izjemami — ukine že, ko dovrši otrok 16. leto starosti (čl. 20 uredbe o drag. dokladah, št. 11.330/I z dne 14. marca 1932).

6. Pravkar označeni državni upokojujenec bi moral torej še 8 let živeti, oziroma 8 let plačevati v pokojninski sklad, da bi priboril svoji ženi pravico do najvišje, to je 55%one pokojnine. — Toda po novem UZ lahko ukrene, da dobi njegova žena že letos pravico do višje nego zgoraj omenjene 47%one pokojnine. V ta namen je v novi UZ vnešen § 272, po katerem se lahko leta, od upokojujtvu do 31. marca 1931 takorekoč »kupijo«, t. i., upokojujenec lahko za ta leta plača 5%oni prispevek v pok. sklad, in sicer ali za vsa leta, ali pa za manj, za kolikor pač hoče, oziroma za kolikor let je potrebno. V predmetnem primeru bo moral »kupiti« vsa leta in še ne bo dosti, kajti od upokojujtvu 17. julija 1924 do 31. marca 1931 je samo 7 let in lahko torej spravi odstotke samo na 47 in 7 je 54%. Prispevke za 7 let pa lahko v smislu § 143/2 UZ plačuje tudi v obrokih; za kolikor let bo plačano, za toliko % se bo dvignila tudi rodbinska pokojnina.

Tudi »staroupokojujenci« lahko v namen zvišanja rodbinske pokojnine »kupijo leta«, nadalje tudi lahko postanejo redni vplačevalci v pokojninski sklad (§ 272/2 UZ). A te pravice se ne bo posluževalo menda dosti upokojujencev, kajti njihova osebna pokojnina je malenkostna in tvori glavni sestavni del njihovih prejemkov draginjska doklada, dočim je pri »novih« upokojujencih prav obratno. Na draginjske doklade pa se ne nanaša ta člen.

7. Rodbine umrlih državnih uslužbenecv, ki uživajo rodbinsko pokojnino, dobivajo iste draginjske doklade, ki jih je imel ali bi jih imel uslužbenec, če bi bil na dan smrti upokojen (§ 148 UZ). Ta draginjska doklada je torej 100%ona in ni odvisna od upokojujencevih službenih let, oziroma od števila let, za koja je plačeval v pokojninski sklad. Če je n. pr. upokojujenec, označen v točki 6, dobival na mesec 810 Din osebne draginjske doklade, bo dobivala tudi njegova žena, oziroma vsa družina, prav toliko, 810 Din osebne draginjske doklade.

8. Višina pokojnine je stalna, draginjske doklade so pa glasom § 28 UZ podvržene spremembam ter jih je ministrski svet s 1. aprilom 1932 precej znižal, in sicer: aktiv. drž. uslužbenecem z uredbo z dne 12. marca 1932, št. 10.990/I. Sl. list 23/245 od 23. marca 1932, upokojujencem pa z uredbo št. 11.330/I od 14. marca 1932, Sl. list št. 253/24 od 25. marca 1932.

9. Rodbinam drž. upokojujencev, ki jim je pripadala pokojnina že preden je stopil novi UZ v veljavo, ostanejo pokojninski prejemki po določenih prejšnjih zakonov (§ 273 UZ). Takim vdovam se torej ne zvišajo pokojnine od 50 na maksimalnih 55% in tudi nepreskrbljene hčere ne dobe pravice, uživati pokojnino do omožitve.

10. Višino osebne draginjske doklade rodbinskih upokojujencev določata čl. 5. in 10. uredbe o drag. dokladah drž. upokojujencev z dne 14. marca 1932, št. 11.330/I. Sl. list št. 253/24 z dne 25. marca 1932, i. s. a) Osebna drag. doklada rodbin staroupokojujencev je odvisna od višine njihove rodbinske pokojnine in se odmerja po čl. 5 v zvezi s čl. 2. razpredelnica B, pravkar citirane uredbe. N. pr.: če je imel upokojujenec 5000 Din letne pokojnine, dobiva njegova vdova 50%, t. j. 2500 Din letne pokojnine, osebna drag. doklada pa glasom citirane razpredelnice znaša: do 2990 Din v I. drag. razr. 900, v II. drag. razr. 800, v III. 700 Din; b) Rodbinskim upokojujencem, ki jim je odrejena pokojnina po zakonih, ki so dobili obvezno moč po 31. avgustu 1923, pripada ista doklada, ki so jo imele ali bi jo imele osebe, od katerih izvajajo pravico, če bi bile te upokojujene v času, ko so umrle (čl. 10. uredbe). N. pr.: Nekaj drž. uslužbenec II/1

skupine je bil upokojen leta 1930 in dobiva na mesec 1700,50 Din pokojnine. Po čl. 6 citirane uredbe se mu je nakazalo na mesec 810 Din drag. doklade. Njegovi rod bini bo pripadala ista os. drag. doklada, mes. 810 Din (oz. v III. drag. razr. 700, v I. pa 1020 Din).

11. Osebna in draginjska doklada ne pripadata upokojujencem, ki imajo od osebne dela ali imovine nad 2500 Din čistega dohodka na mesec; če pa znaša njihova os. drag. doklada mesečno 2000 Din in več, kar so bolj redki primeri (glej tabelo čl. 4!), tedaj pa se ukine drag. doklada šele takrat, če presega »postranski zaslužek« 2999 Din (čl. 25. uredbe).

12. Civilni drž. uslužbenci in upokojujenci, kakor tudi njih rodbine, imajo pravico do zdravljenja v javnih bolnišnicah na državne stroške (§ 88 UZ).

Ta člen ne stavi nikakih premoženjskih pogojev, in torej lahko ima drž. upokojujenec tudi stranske dohodke (doh. osebne dela, posestvo, hišo in dr.) in ne bo radi tega skrajšana pravica do citiranega brezplačnega zdravljenja. Toda po uredbi, ki je t. č. v veljavi, ima pravico samo do III. razreda; če se zdravi v višjem razredu, mora diferenco plačati.

Brezplačno zdravljenje v javnih bolnišnicah ne vpliva na pravico prejemanja osebne in rodbinske doklade (čl. 23. uredbe).

Poslanica za občinske volitve

Proglas glavnega odbora Jugoslovenske nacionalne stranke.

Na seji ožjega glavnega odbora Jugoslovenske nacionalne stranke v Beogradu je bil sprejet strankin volilni proglas na vse člane-volilce, v katerem so najprej opisani krasni rezultati občinskih volitev v moravski in vrbaski banovini, v svojem nadaljevanju pa pravi proglas naslednje:

»V nekaterih od onih banovin, kjer so za 8. oziroma 15. oktober razpisane občinske volitve, je problem gotovo bolj kompliciran, ker nastopajo proti nacionalnemu in državnemu programu naše stranke nasprotniki v nameri, da s proglasitvijo abstinence ali pa s postavitvijo navidezno nevtralnih, dejansko pa političnih kandidatov omalovažujejo ali pa vsaj oslabe odločitev naroda, ki jo je postal 8. novembra 1931. Trdno smo prepričani, da jim niti eno, niti drugo ne bo uspelo. Narod je tudi v krajih, kjer je bil prej separatizem močan, že davno uvidel škodo in jalovost pasivne politike ter se ne bo dal zavajati, da bi zanemaril občine, te za vsakdanje življenje najvažnejše uprave edinice. Na drugi strani pa je narod tudi v teh krajih že sam odklonil separatistično demagogijo in bo skrbel za to, da svojih občin ne izroči v roke spekulantom, ki bi občine na

škodo življenjskih interesov naroda zlorabljali v svoje politične svrhe.

Zato poziva vodstvo stranke vse strankine organizacije, da se z vso energijo lotijo volilne akcije. Edinstvo stranke mora ostati ohranjeno za vsako ceno. Vsi naši prijatelji morajo zastaviti ves svoj vpliv, da se v vsaki občini, ako je le količkaj mogoče, postavi enotna kandidatna lista naše stranke. Kjer pa lokalne razmere ali taktične potrebe zahtevajo drugačno postopanje, morajo to postopanje predhodno odobriti merodajni činitelji stranke. Vsako oddvajanje na lastno pest ima za posledico veliko odgovornost pred stranko.

Strankine organizacije lahko pritegnejo k sodelovanju tudi ljudi, ki dosedaj sicer niso vstopili v strankine vrste, toda priznavajo velika načela naše nacionalne in državne politike ter so voljni sodelovati za splošni dobrobit. Nikjer in pod nobenim pogojem pa ne more biti kompromisa s onimi, ki ne priznavajo načela narodnega in državnega edinstva, niti z njihovimi eksponenti, kajti v občinah ne more biti sodelovanja z deklariranimi nasprotniki jugoslovenske misli.

Razgledni stolp na Kobanskem bodo gradili

Nova akcija »Meje«. Lepi pogledi v bodočnost.

Obmejne planine so po dolgih letih postale tako popularne, da so na delu tudi že poborniki za čim boljše izgraditev moderne turistike v teh lepih alpskih predelih. Poleg pomanjkanja komforta je glavna napaka kobanskega višavja ta, da je preveč odmaknjeno s svojimi krasotami proti severu, dočim na jug gleda bolj srmežljivo. Tako pravijo mariborski »pravi« turisti, pa tudi vsi oni, ki jim je državni most vsakdanji obzorik. Menijo namreč, da je zapadna stran s svojimi kobanskimi vrhovi zelo mikavna, mnogo bolj privlačna pa bi bila, če bi tudi vrh Kobanskega štrlel kvišku vabljiv razglednik, ki miče in kliče in vabi srca.

Da, tudi srce našega narodnega Maribora bo bolj dovtetno za kobanski rajski svet, če bo ta mogel razgrniti razvajanem planincu krasen razgled na vse strani. Obenem naj postane kobanski stolp simbol slovenske domovine vsem onim našim rojakom, ki so ostali tam preko.

Ob priliki letošnje obmejne manifestacije pri Sv. Duhu, je že vzklikala želja, da se blizu te krasne planinske postojanke postavi razglednik. Načrt je v SPD klubu »Meja« toliko dozorel, da je bil določen za najlepši prostor Kolarjev vrh — v višini 970 m, pol ure hoda od Ostrega vrha. Tam bi bil krasen razgled na vse strani, mnogo bi s tem projektom tudi pridobila Selnica, ki bi postala glavno izhodišče za novo postojanko. Zato ni čuda, da so tudi Selničani z vso silo na delu, da se vsaj prihodnjo pomlad uresniči ta lepa ideja.

Lesna kriza akcijo v toliko pospešuje, da je les, ki bo potreben, zasiguran pod ugodnimi pogoji. Mnogo pa bo prispevala tudi prva obmejna tombola, ki jo namerava v ta namen prirediti v prihodnji pomladi SPD klub »Meja«, kot prvi v »tombolskem mestu« Maribor. Mariborska javnost se že sedaj opozarja na to in Mejaši trdno upajo, da bo akcija uspela in bomo

junija ali julija že otvarjali prvi kobanski razgledni stolp.

»Meja« namerava v nedeljo 24. septembra obiskati enkrat tudi obmejno Kaplo, ki je era najbolj zapuščenih kobanskih vasi. Gotovo bo tudi tokrat mariborska narodna javnost pokazala svoje zanimanje za obmejne planine. Že sedaj so vabljivi vsi ljubitelji severne meje!

Ptuj

Mestni blaginik Vinko Rožmarin, ki se je, kakor smo poročali, pri trčenju z avtomobilom smrtnonevarno ponesečil, je prebolel krizo in je na potu okrevanja. Da je kljub smrtnonevarni poškodbi ostal živ (iraktura lobanje), se mora zahvaliti svoji odporni naravi in pa skrbni zdravniški negi. Gornje podatke o diagnozi Rožmarinove poškodbe, smo dobili iz avtentičnega vira in je trditev nekega lista, da Rožmarin ni imel počene lobanje, neresnična.

Osebna vest. V Ptuj je dospel nemški konzul iz Zagreba g. Göring. V Ptuj ostane nekaj dni, da si ogleda naše mesto in vinorodne Haloze. Če je prispel g. konzul v Ptuj v kaki posebni misliji, nam ni znano.

Novi grobovi. V ptujski hiralnici je umrla vdova Ana Kreflova, rojena Stuc, pristojna v mestno občino Maribor, v visoki starosti 90 let.

Ptujsko dijaštvo. V gimnazijo se je vpisalo letos 399, v meščansko šolo pa 266 dijakov in dijakinj, skupaj 665, kar pomeni porast od lani. Prvi razred meščanske šole ima 112 učencev in tri profesorke.

Vlomilci na delu. Neznani storilci so vlomili v stanovanje Neže Rožkarjeve, posestnice pri Sv. Andražu v Slov. gor. Pobrli so slanino, meso in perilo ter razne druge stvari. Škoda znaša okrog 2000 Din. Naslednjo noč pa so se lotili nepridipravi domačije Marije Rožkarjeve, posestnice istotam. Pri razbijanju vežnih vrat so pa bili od domačih pregnani in so jo odkurili brez plena. Vlomilcev orožniki doslej še niso izsledili.

Marji Skafanc

77

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

Vse to je navedeno črno na belem nenavadno prepričevalno, toda dokaza, da je imel obtoženec zares take namene, nimamo prav nobenega. Obtoženec sam je izjavil, da se je približal princesi niti samo zaradi tega, ker jo je ljubil in ker ga je ona ljubila, ni pa nikoli mislil na to, da bi iz te ljubezni črpal pravice, o katerih je vedel, da mu ne pritičejo. Prav tako je tudi princesa Intela, ki je prav za prav edina priča in ji že po njenem položaju moramo popolnoma verjeti, izjavila preiskovalcu kakor tudi svojemu lastnemu očetu, da z Doljanom nikoli nista govorila o bodočnosti. Princesa je celo zatrjala, da je bila pripravljena odreči se pravici do prestola in prepustiti jo drugemu, če bi se ji dovolilo skleniti zakonsko zvezo z današnjim obtožencem. Vse ostale priče, ki so v obtožnici navedene, so izpovedale samo to, da sta se obtoženec in princesa zares ljubila. Vse kar so povedale drugzega, je gola izmišljotina. Da je to res, nam dokazuje že preprosta okoliščina, da sta se obtoženec in princesa shajala vedno brez prič. Tako tudi nihče ne more vedeti, kaj sta govorila. Vladi niti na pamet ni padlo, da bi prisluškovala njunim pogovorom, mimo tega pa bi bilo

to tudi nemogoče, ker se je princesa gotovo posluževala izolirnega aparata. Po mojem trdnem prepričanju vemo zanesljivo torej samo to, da sta se obtoženec in princesa ljubila. To samo na sebi je pa docela zasebna stvar njiju dveh in morda kvečjemu še princesinega očeta, našega predsednika Semisa Ramisa. Tovarishi! Preden izrečemo smrtno obsodbo, se moramo spomniti dejstva, da na podlagi golih domnev še ni mogoče vzeti komu življenja. Preteklo je že skoraj 200 let, kar sem član te visoke vlade, toda v vsem tem času nismo še nikogar obsodili na smrt. Roke nas vseh, ki vladamo v podmorju, so čiste, zato mislim, da si jih ne smemo umazati s krvjo, še manj pa s krvjo človeka, ki v resnici morda sploh ni ničesar zakrivil. Zaradi tega predlagam, da se ne izreče smrtna obsodba, marveč se poskrbi le za to, da se obtoženec in princesa ne vidita več. Po mojem mnenju bi bilo edino pametno, da bi se sprejel prvi predlog, ki je bil izrečen že pred tedni, predlog namreč, da se spremeni Doljanova zunanost in prilagodi tako zunanosti nas ostalih podmorcev. Šele tedaj, če se ne bi dalo doseči, da bi zaljubljenca pozabila drug na drugega, naj se mu stavi nov predlog

glede nadaljnjega postopanja.

»Slišali smo sedaj mnenje treh senatorjev,« je spregovoril za Reizisom Belis. »Sam ne mislim govoriti, ker govori dovolj že obtožnica sama, zasebno pa menim, da je tovariš Reizis zagrabil vprašanje s prave strani, ko je dejal, da je edina dokazana krivda samo to, da je obtoženec ljubil princeso Intelo. To je seveda, kakor rečeno, moje popolnoma zasebno mnenje, ki ne izpreminja navedb obtožnice in mojega uradnega postopanja. Zelel bi samo, da spregovori še predsednik. Njegovo mnenje je po ustavi naše vladavine najvažnejše, ker se brez njegovega pritrdila ne more izvršiti noben sklep senata. Ta njegova pravica obstoja tudi v tem primeru, dasi vodim razpravo jaz. Mislim, da bo on, ki je pri vsem najbolj prizadet, najbolje zastopal naše interese.«

Počasi, skoraj z vidno muko se je dvignil predsednik Semis Ramis in spregovoril:

»Senatorji! Pozvali ste me, da spregovorim. Dobro veste, da je moj položaj neizrekljivo težek. Zadeva, o kateri razpravljamo, se ne tiče samo obtoženca, marveč tudi moje hčerke in po njej mene samega. V obtožnici je navedeno vse, o čemer moramo razpravljati in sklepati; ker pa je senator Tutalis dodal njenim navedbam še svoje, se bom tudi jaz poslužil iste ga načina dopolnitve. Ne bom govoril o tem, dali je Doljan zares nameraval polastiti se mojega prestola, to, kakor je se-

nator Reizis pravilno dejal, zares ni dokončno dokazano. Važnejše pri vsem se mi zdi to, da preprečimo vsako nadaljnjo možnost ljubezenskega razmerja med prestolonaslednico, mojo hčerko Intelo, in doktorjem Danilom Doljanom. Kot oče sem se poslužil vseh sredstev, da bi jo pregovoril in bi se odrekla ljubezni do nje ga. Imel sem malo uspeha, zato ga pa je imel več veliki duhoven Rearis. Niemu je princesa obljubila, da bo pozabila na obtoženca, toda pod pogojem, da ostane živ. Veliki duhoven ji je po mojem naročilu to obljubil, zato je naša sveta dolžnost, da to obljubo izpolnimo! Kakor vidite, sem glede izreka obsodbe vezan z že dano obljubo, zato mi ne bi bilo mogoče podpisati smrtno obsodbo. Strinjam pa se popolnoma s predlogom senatorja Reizisa, naj se spremeni Doljanova zunanost. Prosim senatorja Belisa, da odredi v mojem imenu glasovanje!«

Tutalis in Menezis sta bila zaradi predsednikovih besed vidno razburjena, ker pa sta uvidevala, da bi bilo vsako nadaljnje vztrajanje pri zahtevi po smrtni obsodbi neuspešno, nista več spregovorila. Tako se je zgodilo, da je za predlog obtožnice, naj se Doljan obsodi na smrt, glasoval naposled edini Tutalis, dočim so se za drugi predlog, naj se spremeni njegova zunanost, izrekli predsednik Semis Ramis in senatorji Belis, Menezis in Reizis. Doljan je bil rešen smrti in pridobljen je bil dragoceni čas za priprave za njegovo rešitev...

(Dalej prihodnjic)

Poljčane

Iz občinske pisarne. V gospodarskem interesu in v ohranitev dobrega glasu naših vin ter v ohranitev 120.000 našega naroda, ki se zastruplja s šmarnico, bo banska uprava podpirala zatiranje šmarnice na sledeči način: Dovoljevala bo za vsak uspeli precepljen trs šmarnice 0,20 Din nagrade, predvsem vinogradnikom s slabimi gmotnimi razmerami, kar je treba javiti na bansko upravo potom občine najkasneje do 20. septembra. — Dovoljevala bo dalje za vsaka 2 letos izkrčena trsa po en cepljen trs, v nevino-rodnih krajih pa za vsakih 50 skrčenih šmarnic ali drugih samorodnih trsov po 1 sadno drevesce. Podrobnejša navodila se dobe v občinskem uradu.

Navodila volilcem nove velike občine Poljčane. Po novi ureditvi občin bo obsegala nova občina Poljčane 10 bivših občin. Volišč za prvih pet občin: Pikel, Poljčane, Stanovsko Hošnica in Lušečka vas bo v šoli v Poljčanah, za ostale t. j. Brezje Studenice, Vrhole, Hrastovec in Modraže pa v šoli v Studenicah. Volitve (15. okt.) bodo trajale nepretrgoma od 7. ure do 6. zvečer. Volilni imeniki so posameznikom že na vpogled; čas za pritožbe in popravke je do 27. septembra.

Razširjenje cestne električne razsvetljave. Med občinama Poljčane - Pikel je bil kilometer ceste nerazsvetljen, čeprav je v kraju električna centrala. Sedaj pa se razsvetljava že montirana, in sicer do polovice. Upamo, da bo v dolednem času razsvetljena še ostala cesta.

Sport

Neuspeh ISSK Maribora v Celju. Včeraj dopoldne je odigral ISSK Maribor v Celju prijateljsko tekmo proti Atletikom. Tekma se je končala z blamažnim porazom ISSK Maribora v razmerju 2:6 (1:1).

V Mariboru ni bilo nobenih sportnih prireditev. Na programu sta bili sicer dve nogometni tekmi, in sicer mladinska tekma med ISSK Mariborom in SK Rapidom in prijateljska tekma med SK Rapidom in SK Olimpom iz Celja, toda predstojništvo policije je obe tekmi prepovedalo.

Tekmovanje za državno prvenstvo.

Ljubljana: Slavija (Sarajevo): Primorje 3:2 (2:2).

Zagreb: BSK: Concordia 6:0 (3:0).

Split: Hajduk: Hašk 7:1 (3:0).

Beograd: BASK: Slavija (Osijek) 1:0 (1:0).

Ostale nogometne tekme.

Praga: Avstrija: Češkoslovaška 3:3 (2:1).

Dunaj: Dunaj: Praga 4:0 (2:0).

Novo mesto: Elan: Celje 5:5 (3:3). Prva tekma za vstop v podzvezno ligo.

Bodoči mojstri...

Med tem, ko zadnje dni zevajo teniška igrišča praznoto, so se ojunčili naši najmlajši zastopniki belega sporta — pobiralci teniških žog — in odigrali medklubski teniški turnir. Brata Pepček in

Nesti Vampl, Danilo Kordič in Pepček Falež in Angel Harb so pokazali ob tej priliki toliko znanja, da bi jih zavidali lahko starejši igralci. Kljub slabi opre- mi, saj so nekateri uporabljali celo lesene tolkače, so se pobiralci predstavljali kot nadebudni igralci belega sporta. Turnir, ki se je vršil med ISSK Mariborom in SK Rapidom se je končal neodločeno, in sicer 3:3. Radi nastalega mraka je bila zadnja igra predčasno zaključena. Posamezni rezultati so bili naslednji: B. Beigot: P. Vampl 7:9, 8:6, 6:3; E. Vampl: R. Beigot 6:2, 8:6; P. Falež: F. Škerbinc 6:4, 6:1; R. Standeker: A. Harb 6:1, 6:0; D. Kodrič: A. Wutte 3:6, 6:2, 6:0; B. in R. Beigot: P. in R. Vampl 1:6, 6:4, 8:6.

Atentat na »kralja zraka«.

V nekem potujočem cirkusu v Felsőgödu na Madžarskem je bil izvršen atentat proti nekemu artistu, imenovanemu »kralj zraka«. Pri tem bi se bil artist skoraj ubil. Neznani zločinec je prerezal vrvi njegove naprave za telovadenje, tako, da je padel z višine 30 metrov in obležal težko ranjen na tleh. Sodi se, da gre v tem primeru za maščevanje nekega drugega artista.

Transfuzija krvi s pomočjo letala.

Ko je bilo pred dnevi treba izvršiti pri nekem bolniku v bolnišnici v Brisbaneu transfuzijo krvi, se je ugotovilo, da v vsem mestu ni najti niti enega človeka, ki bi bil primeren, da bi dal temu pacientu

svojo kri. Zato je bila naročena potrebna množina krvi iz 1.000 kilometrov oddaljenega Sydneya. Tamkaj je bila nekemu človeku, ki se bavi s prodajanjem svoje krvi, odvzeta potrebna množina in poslana takoj s posebnim letalom v termoski steklenici v Brisbane. Tako je mogla biti izvršena transfuzija krvi, ne da bi bil človek, ki je dal svojo kri, sploh navzoč.

Otrok rodil otroka.

Dvanajst in polletna Adrienne Delamare, o kateri so francoski listi že obširno pisali kot o »najmlajši zaročenki Francije«, je rodila te dni zdravega dečka, težekega 4 in pol kilograma. Dan po srečnem porodu je prispelo od predsednika francoske republike dovoljenje, da se sme mlada mati poročiti s svojim 17-letnim zarotčencem.

V Avstriji trdno drže katoličane.

Po vesteh z Dunaja je bila izdana službena naredba o spremembi vere, oziroma izstopa iz cerkve. Te nove določbe so v zvezi z bližnjo reformo avstrijske ustave. V bodoče bodo politične oblasti strogo proučile vsak posamezni primer prestopa v drugo vero. Pri tem bodo posebno pazile na to, ali je dotičnik to storil samovoljno ali pa »v takem duševnem stanju, ki izključuje lastno svobodno prepričanje«. Ti ukrepi imajo, kakor se trdi, namen, da preprečijo pretirano agitacijo raznih političnih skupin, ki širijo agitacijo za izstop iz katoliške cerkve in prestop v druge vere.

Mali oglasi

Razno

MARTIN SAFRAN,

sobo-črkoslikar, pleskar in il-čar, Maribor, Slovenska ulica 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 2925

KOZUHOVINASTE

plašče moderniziram in pre-krojim v jope po najnovejših pariških in dunajskih krojih. Jamčim za strokovno in so-lidno delo ter točno postrež-bo. P. Semko, krznarski moj-ster, Gosposka ulica 37. 3360

OPOZORILO

Varujte se moljev, zato pro-dajajte obnošene obleke, čev-lje, godala, knjige, porcelan starine itd. v Grajski starinar-ni, Trg svobode 1. Plačujte najboljše. 2572

KUPIM STARE URE.

zlato in srebro, zastavne li-ste itd. Izdelujem nezlomljiva stekla. Popravila izvršujem najcenejše. Ignac Jan. Glavni trg, Maribor. 2823

Prodaj

NA PRODAJ: ZABOJI v velikosti: 87x82x50 cm, 82x54x58 cm, 97x50x57 cm Vprašati v Mlinski ulici 23. 3527

PRODAM:

Katoliški katekizem: H. Dru-zovič: Pesmarico II. del. Zgod-be sv. pisma za osnovne šole, računico Ljudevit Černe za osnovne šole in Prvo srbsko ali hrvatsko čitanko. Naslov v upravi »Večernika«. 6000

Kupim

KUPIM TAKOJ mali prenosni pisalni stroj za potovanje. Naslov v upravi li-sta. 6013

KUPIM KLAVIR ALI PIANINO. Naslov v upravi »Večernika«. 5008

V najem

BRANJARIJO s stanovanjem oddam v naj-em. Naslov v upravi »Večern-nika«. 3526

Sobo odda

DVE GOSPODIČNI sprejem na hrano in stano-vanje. Ruška cesta 29. 3530

BOLJŠO GOSPODIČNO sprejem kot sestanovalko k dšlakini viš. realn. gimnazije. Krčevina, Strma ulica 3. pri Tomšičevem drevoredu. 3313

Oglašujte!

Službo išče

TRGOVSKO NAOBRAŽEN MLADENIČ išče službo trgovskega sluga, skladiščnika ali kaj sličnega. Cenjene ponudbe na upravo lista pod šifro »Trgovski«. 3521

Takoj na prodaj

6 letna kobila srednje teže, mesar-ski voz, enovprečni voz in tri oprege Studenci, Radvanjska cesta 6

Knjigarna in papirnica Tiskovne zadruga v Mariboru Aleksandrova cesta 13

priporoča za šolsko sezijo vse šolske knjige in potrebščine za vse vrste šol po zelo nizkih cenah. Javni in privatni usluž-benci se lahko poslužujejo ugodnosti plačavanja v obrokih.

Pijte drevno
BRASIL-MATTE
1 urečica Din
Z. ANDEP